

HLASATEL

WAHPETONU

INFORMACE PRO WAHPETONCE I DALŠÍ ZÁJEMCE LLM

---

*Ach ano, nevyzpytatelné jsou cesty
pro toho, kdo v životě tápe ...
Cestu jsem hledal – byť byla namnoze
kamením a trním zatarasena,
našel jsem si jí a šel jsem po ní - rovně!*

*Spolu s milenci hvězd, tajuplných nocí
i slunečních dnů, i deštivých snů ...
Nedbali jsme bláta ani sněhu a šli jsme vyšlapat
cesty do Přírody, do lesů i hor.*

*Ach ano, nevyzpytatelné jsou cesty
pro toho, kdo v životě tápe ...
my jsme si cestu našli – cestu k čistému lidství,
být byla namnoze kamením a trním
zatarasena ...
Našli jsme si jí a šli jsme po ní rovně ...*

*Půjdete za námi ?
Pojďte ! Volám Vás.*

Ve cvalu měsíců a dní

Čas plyne, po sekundách podle světového řádu, ale nám se zdá, že to je cval dnů a měsíců.

V prosinci 2005 Náčelnictvo Ligy Lesní Moudrosti svolalo setkání zástupců kmenů, na kterém udělilo br. Mahykanovi poctu Čestného náčelníka LLM.

V prosinci 2006 náčelnictvo Ligy připravilo besedu při příležitosti 70-ti letého výročí návštěvy Ernesta Thompsona Setona v Praze. Bratr Mahykan, jako přímý účastník setkání, pohovořil o svých osobních vzpomínkách a dojmech z této události.

Mezi těmito výročími, koncem léta 2006 Mahykan osvěžil vzpomínky na 70 let činnosti kmene Wahpeton sestavením 24. čísla Hlasatele. V něm mnoha články přispěl nejen k prohloubení poznatků o vývoji vudkraftu v Čechách, ale i k historii vudkradfterského hnutí na Slovensku.

V říjnu 2006, na sněmu kmene Wahpeton, Mahykan svojí žádostí o udělení orlích per podal důkaz, že vudkraft je pro něj i v pokročilém věku lifecraft. Sesbíral a do sběru odnesl 1500 kusů v přírodě pohozených PET lahví a plošným ničením bolševníka obrovského (2000 ks) významně přispěl k zamezení současně probíhající invaze této nebezpečné plevele.

Na sklonku roku 2006 jsme br. Mahykanovi k životnímu jubileu 85-ti let popřáli hlavně zdraví. Neúprosné nemoci však podlehl 8.února 2007.

*****

Poslední rozloučení s Mahykanem se konalo 16. února 2007. Bratr Hehun z Wahpetonu pronesl řeč o přátelství s Mahykanem, které trvalo 70 let, za LLM se rozloučil náčelník Tokaheya. Kromě příbuzných a přátel se rozloučení účastnilo na 60 vudkrafterů, skautů, organizovaných turistů a trampů. Bylo to důstojné rozloučení, zakončené historickou Motlibou kmene Omaha. Na sviticích březové kůry ve věnci od kmene Wahpeton byla jména tří vudkafterských kmenů, ve kterých Mahykan působil.

Žabí bratříčci

Nechtěl bych imitovat moudrosloví hopsající tety Kateřiny z Jirotkova románu Saturnin, ale nic jiného mi nenapadá, když mám posoudit skutečnost, že navzdory nádhernému tábořišti u Spolského rybníka nedaleko Třeboně jsem měl před prázdninami na několik dnů odjet do jižních Čech, abych hledal další tábořiště. Kdesi za nějakou bezvýznamnou vesničkou jsem objevil nevysoký kamenný výchoz, porostlý několika desítkami osik a břízek, takže ukryl před nahodilým pohledem můj stan a auto. Kouzlo zdůraznil malý lůmek, asi tak 20 x 20 metrů, v jehož středu se nacházelo křišťálově čisté a na horka v těch dnech panujících velmi chladné jezírko. Lůmek byl asi často navštěvován, protože uprostřed jezírka ležela dlouhá a mohutná fošna, která pravděpodobně sloužila k nakládání odtěženého kamene na vůz. K překvapení na ní sedělo obrovské množství droboučkových žabiček, ještě s naznačenými ocásky, které se velmi bystře snažily opustit jezírko a cestou mezi trávami doskákat do rybníka, vzdáleného od jezírka asi 50 metrů. Tomuto žabímu společenství však dominovalo šest opravdu velikých, dá se dokonce říci obrovských zelených skokanů, kteří okamžitě zmizeli pod fošnou plavoucí na vodě, hned jak jsem se přiblížil. I zopakoval jsem mnohokrát osvědčený způsob, že jsem šel na louku, nachytil kobylky, mandelinky a jiný hmyz a pak jsem se pomalu vrátil k jezírku. Potom jsem bral jednu polapenou oběť za druhou a házel jsem je do bezprostřední blízkosti žabáků, kteří se drželi předníma nohama fošny a obezřetně mne pozorovali. I stalo se, co jsem si již opakovaně prověřil, totiž že jeden ze žabáků se opatrně připlížil ke kořisti a žabím způsobem ji zlikvidoval. Nevím, jestli to byl povel k hromadné hostině, ale všechny ostatní žáby se vrhly směrem ke zmítajícím se hmyzům. Ty zmizely během chvílky. Lovil jsem další hmyz a házel jej žábám. Když jsem odešel, tak všechny zůstaly na fošně a pečlivě mne sledovaly. K večeru, když jsem se vrátil z průzkumné cesty, jsem dříve popsaný postup zopakoval. Překvapilo mne, že někteří žabáci udělali vstřícný krok a připluli ke mně blíž, ale přece jen si ponechali jistý odstup. Nebudu popisovat detaily, ale mohu potvrdit, že během pěti či šesti dnů, když jsem tam tábořil anebo hledal nové tábořiště, žáby se staly tak

přátelské, že vždycky připlavaly přímo ke mně, dokonce některé se mně posadily přímo na nárt nohy, zvedaly hlavu a čekaly na kořist. Pak se předposlední den před mým odjezdem stalo, že žabí jezírko začínalo silně vysychat. A bylo prvním mým úkolem vzít plátěné vědro z auta a nosit vodu do jezírka. To jsem ovšem musel udělat během dne několikrát, protože značné horko vodu rychle vysoušelo. Poslední den před večerem jsem moje žabí bratrstvo pořádně nakrmil. Potom jsem jedno zvířátko za druhým odchytil. Bylo s podivem, že si to ochotně nechali líbit. A pak jsem je všechny zanesl do rybníka. Věřte tomu, že to byl velmi příjemný a velmi povzbuzující styk s tvorečky tak malými, jako je zelený skokan, který během několika málo hodin vycítil, že není ohrožen a jistým způsobem dokázal navázat přátelství s člověkem.

Jen pro upřesnění bych rád připomněl, že Karl May ve své knížce *Zpověď* popisuje obdobnou příhodu, kterou spolu s ostatními dětmi zažil nedaleko domova; ty však své žáby pojmenovaly, a některé dokonce podle hlasu poznávaly.

Maňykan
prosinec 2006

bolševník obrovský (*Heracleum giganteum*, syn. *Heracleum mantegazzianum*) je statná, 2-3 metry vysoká bylina, při zemi 3-10 cm v průměru. Je červeně skvrnitá, po dotyku nechráněné pokožky (rukavicemi a pod.) vznikají na ní

obtížně se hojící puchýře a ekzémy. Oslunění jejich tvorbu urychluje a zesiluje. Původně rostla jen v oblasti Kavkazu, jako okrasná rostlina byla přenesena do Evropy a začala se přímo invazně rozšiřovat na neobhospodařované louky, na okraje lesů, cest, do opuštěných zahrad, na rumišť. Degraduje půdu, potlačuje okolní rostlinstvo.

SNĚM KMENE WAHPETON

3.4.2007

KLUBOVNA KMENE WALDEN v Praze

za účasti náčelníka LLM Tokaheyi a 12 členů kmene Wahpeton (2 omluveni).

Sněm byl svolán hlavně k volbě nového náčelníka, do provedení volby ho řídil ohnivce. Zesnulého náčelníka Mahykana připomněla jeho šerpa, zdobící neobsazené náčelnické sedadlo.

Sněmu předcházející schůze v březnu 2007 byla věnovaná návrhům na funkci náčelníka a návržení zdůvodňovali své možnosti i překážky k převzetí této funkce. Závěrem bylo většinové doporučení, aby bratr Sýc – Karel Doleček zvážil všechny okolnosti, určující důležitost přijetí této funkce. Po sdělení svého rozhodnutí byla na sněmu provedena volba; Bratr Sýc byl všemi hlasy přítomných zvolen náčelníkem kmene Wahpeton.

Po zažehnutí symbolu ohně a přednesení vudkrafterského zákona ohnivcem, nově zvolený náčelník přednesl hlavní zásady pro další činnost kmene.

Sněmové pau-wau bylo zaměřeno na názory k rozhlasové diskusi mezi někdejším vudkrafterem JUDr. Vojtěchem Ceplem (kmen Černého Havrana, Praha-Smíchov) a redaktorem časopisu Respekt Petrem Třešnákem (článek *Revoluce na Bobří řece*, 19.2.2007), zaměřené na problém malého počtu členů Junáka (stanice Praha, pravidelný sobotní pořad *Demokracie v praxi*).

Ohnivce oznámil sněmu převzetí přihlášky Heleny Klákové do LLM a navrhl její přijetí do kmene. Návrh byl jednomyslně schválen.

Sněm schválil Migisiho žádost o udělení orlích per za vodáckou činnost (8 Činů, 8 Velkých činů, Svitek, 1-V, 4-F).

Ukončení sněmu modlitbou kmene Omaha.

KDY JE VUDKRAFTER NEČINNÝ ? aneb Dimír čili Katug, nejstarší předválečný Wahpetonec

Kmen Pražských vudkrafterů - Wahpeton se octnul po úmrtí bratra Mahykana před doslova existenční otázkou. Kdo převezme funkci kmenového náčelníka, kdo bude schopný činnost kmene dále vést a usměrňovat? Věkový průměr členů kmene je 79 let. Při vzniklých úvahách jsem zaslechl od jednoho ze stařešin kmene: ...nejstarší zakládající spolučen je Dimír (pozn. z rodného Vladimír) Šilhan, rovněž odstoupivší z aktivity ...

Že Katug a jeho manželka Zářka patří mezi generaci zakladatelů kmene Pražských vudkrafterů mi bylo známo, ale ta slova o ústupu z aktivity mi nějak divně zavadila o sluch. Vyprovokovala otázku – kdy přestává být vudkrafter činným, podle čeho můžeme vynést takový úsudek ?

S Katugem a Zářkou jsem se setkal až když se obnovovala činnost Ligy po skončení války. To již ušli pěkný kus z vudkrafterské stezky. Sněm na „Královské“, za tehdejšího náčelníka Vlka (1944), schválil pro Dimíra lesní jméno Katug, Vlasta byla přijata za člena kmene a dostala přezdívku Zářka. V tom čase již renomované odborné časopisy uveřejňovaly jejich fotografie; naší přírodovědecké branži byl však Vladimír Šilhan známý zejména jako první autor velkých dokumentačních fotografií lišejníků v příručce „*Klíč k určování lišejníků ČSR*“, filmem „*Život nerostů*“, o umělém růstu krystalů, a mnoha dalších přírodovědeckých filmů; jako obrazový spoluautor první české naučné monografie růží a režisér filmu „*Hypotézy*“, o současných znalostech planet sluneční soustavy. V období prvních velkých úspěchů kosmonautiky to byla průkopnická práce. Při besedách nad těmito díly a mnoha dalšími unikátními fotografiemi z přírody mi neuniklo, že mezi bytové doplňky patří i několik dovedně vyřezaných modelů větroňů a mnoho různých leteckých cen. Od přírody jsme se

dostali k letectví a vlastně zase zpět k přírodě, protože orientace, mistrné čtení mapy, důkladná znalost meteorologie a dynamiky ovzduší jsou základem úspěchu, dokonce přežití, jak při bezmotorovém, tak i motorovém létání. Musíme mít totiž před očima, že Katug dosáhl své první úspěchy v létání na sklonku třicátých let, kdy technická úroveň letadel, letecká meteorologie a navigační spojení překonávaly své „dětské nemoci“. Jako dvacetiletý se zúčastnil prvních pokusů o plachtění nad Alpami v Salzburgu a získal cenu za maximálně dosaženou výšku. O deset let později přelétá při mistralu¹⁾ na motorovém sportovním stroji Praga Baby několikrát Alpy, jako předváděcí pilot i vítěz ve dvou velkých mezinárodních závodech ve Francii²⁾, které vyhrál díky svým plachtařským zkušenostem.

V poválečných letech byl Ústředním náčelníkem Českého národního aeroklubu. Po únoru 1948 přišlo dilema nastolené totalitou – buď se zapojit do činnosti komunistické organizace Svazarm (s výhledem na hodnost plukovníka), anebo definitivní konec s leteckou činností. Řešil čestně a odvážně, zvolil to druhé a tak vlastně začala Katugova 40-ti letá cesta dramaturga a režiséra populárně-vědeckých filmů, zejména o přírodě; fotografa a ilustrátora desítek přírodovědeckých publikací a učebnic. Kdo dnes ví, že Katug je autorem stále používaného blanketu „orlí péro“ ?

Profesní rutina, výsledky nadání? V určitém směru ano, ale bez píce, sebezdokonalování se úspěch nedostaví. Katug stejně tak mistrně ovládl vudkrafterskou „myslící ruku“. Na odkoupené zdevastované hájovně v Brdech vlastnoručně pokladil šindelovou střechu, podlahu zničenou dřevomorkou nahradil dlažbou, zhotovil část nábytku a ..... ještě by se dalo pokračovat.

---

1) francouzský termín pro silný s. až sz. studený tzv. padavý víchř v údolí Rhône

2) Grand Rallye Aerien International de Cannes

Prostě ruinu přetvořil na „rodinný Walden“. Zájem o přírodu, propojený s dokumentací jejích krás fotografiemi se s přibývajícím roky neztlumil, ale rostl. Padesátka se blížila, možnost důkladnějšího poznání hor však vítězila. Barevné fotografie květeny Tatranského národního parku i jeho neznámých scenerií otevřely cestu k nové činnosti, kterou nelze nazvat jinak, než-li náročnou formou lesní moudrosti v praxi, uskutečněnou spolu s manželkou Zárkou. V odlehlých, veřejnosti nepřístupných dolinách na severní straně Belianskych Tater jim Správa národního parku dala k dispozici sruby, vybavené pryčnami, kamny a základní zásobou dřeva ve špalcích. Potravin, spací vaky a další vybavení pro pobyt ve skutečné divočině, kam i lesníci přišli nejvýše dva- až třikrát za rok, si museli sami vynést, včetně fotografického vybavení; otop si také připravovali sami. Tak prochodili a zdokumentovali během tří sezon řadu nejvyšších pater dolin a karů. Když konečně přišla možnost volného cestování do ciziny, ještě jako 80-ti letí poznávali pěšky Dolomity.

„To by bylo orlích per !“, řekne mnohý z vudkrafterů. Ten, kdo vnímal kouzlo přírody v osamění pod klenbou hor, kdo se vznášel nad jejich vrcholky, až nad oblaka, kdo prožíval chvíle v souzvuku s Nekonečnem, se vracel na zem jako ten jinoch v Setonovo povídce – sice s prázdnýma rukama, ale s nezměrným množstvím poznatků a dojmů. Takový je Katug, tak prožíval vudkraft včetně jeho duchovních rozměrů, svým způsobem a plně. V devadesáti letech je ústup z aktivity, tak přebohaté aktivity, přímo nutný. Třídění dokumentace, vzpomínky a hodnocení také vyžadují svůj čas a prostor.

Migisi

VELKÉ DÍLO MŮŽE VYTVOŘIT JEN >VELKÝ ČLOVĚK< - UŠLECHTILÝ A ČESTNÝ. ...?

anebo také Úvaha o dalších vzorech vudkrafterů

Zásada vyslovená v nadpise je mnohými často používána, ačkoliv hlubší pohled do dějin literatury, umění ale i mnoha dalších lidských činností nastoluje otázku, je-li tomu opravdu tak. Úvaha je věnovaná hlavně dvěma osobnostem - J.J. Rousseauovi a L.N.Tolstému - kteří jsou ve vudkrafterských příručkách uváděni jako vzory a některá jejich díla jsou doporučovanou četbou (Svitek, 2C- Filosofie).

Požadavek >Co je přirozené, je správné< od J.J.Rousseaua byl uváděn jako základní motiv téměř všech prvních příruček, doporučujících pobyt v přírodě, sokolských, vudkrafterských i skautských. Vrací se k ní i pozdější autoři, Manoki, Sagaweesi a Wajikani (Vudkraft, Brno 1939), L.Pecha (Woodcraft, Olomouc 1999). Velkým obdivovatelem a propagátorem L.N.Tolstoje byl Miloš Seifert (Svitek březové kůry, Praha 1925, str. 27,56,71,131), nazývající ho „*apoštolem nové víry a nového života*“, patřícím mezi ty „*kteří představují naši rasu*“ a přímo doslovně doporučuje junákům lesní moudrosti, aby Tolstého „*milovali*“.

Kritika rozporuplnosti mezi hlásanými zásadami a skutečným životem se přirozeně objevovala již záhy po vydání vrcholných děl uvedených autorů, později zesílila prohlubováním poznatků o jejich soukromém životě, co se projevovalo narůstajícím počtem objektivních životopisů a vyvrcholila zejména po porážce fašismu a pádu komunizmu, když se na veřejnost dostaly podrobnosti o způsobech nejrafinovanější manipulace, nátlaku a politicky motivovaných vražd. Tato dvě období byla poznamenána přísluhováním zrůdným režimům nejen v literatuře a dalších uměleckých směrech, ale i na poli vědy a v nebyvalé míře zasáhla široké vrstvy obyvatel formou spolupráce s bezpečnostními

složkami zmíněných režimů. Značný podíl viny na rozbujení a dalším růstu nebezpečných ideologií připadl na lidi rozhledné, vzdělané, ovlivňující svojí tvorbou a dalším veřejným působením široké vrstvy obyvatel, zejména mládeže. Tento typ lidí, označovaný pojmem intelektuál se přirozeně dostal do středu pozornosti, více než kdy jindy, právě pro nebyvalou šíři vlivu na společnost, umožněnou zesilující informační explozí dvacátého století. Rozporuplnost hlásaného a života, hlavně soukromého, zejména u intelektuálů, se proto tím více podrobovala kritice. Jednou z takových kritických studií je kniha „*Intelektuálové*“ od Paul Johnsona (Londýn 1988; český překlad Vyd. Návrat domů, Praha 1995) s analýzou života a děl 13-ti osobností, které významným způsobem ovlivnili vývoj lidské společnosti. Jejím podkladem je 736 dokumentací z literárních pramenů; ke stati o J.J. Rousseauovi jich použil 53, o L.N.Tolstojovi 58. Z uvedené knihy je použita většina následujících informací.

Jean Jacques Rousseau (1712-1778) nebyl prvním, kdo v novověku psal o významu přírody (a z ní ním odvozované „přirozenosti“ chování), nikdo před ním jí však natolik a v takové šíři nezdůrazňoval (v mnoha svých spisech i působením ve společnosti) a nepropojoval s lidskou činností, jako on. Těžko posoudit, zda myšlenky „kultu přírody“ se řadily podle pečlivých pozorování a studia (čemu protiřečí jeho způsob života v mládí), anebo to bylo další rozvíjení svých základních tezí, kterými získal prvenství v soutěži Francouzské Akademie Věd, o čem bude ještě podrobněji pojednáno. Každopádně byl prvním, kdo po postupném, staletí trvajícím odcizování se člověka přírodě znovu vyzvedl význam návratu k ní a výrazně ho zpopularizoval; jednak břitkou kritikou vyumělkovanosti civilizace a překultivovanosti městského života, jednak návody a doporučeními k pohybu na čerstvém vzduchu, k pěstování spontánnosti, tělesné svěžesti a k prosazování všeho přírodního. Rousseaua můžeme nazvat otcem systematického cvičení a sportování, studených koupelí, víkendového opouštění města do jednoduchých sídel. K tomuto stadiu

názorů dospěl před prahem čtyřicítky, cesta k němu byla však hodně klikatá.

J.J.R. pocházel ze švýcarské kalvínské rodiny (* 1712, Ženeva). Oba rodiče ztratil v ranném dětství. Po základní škole se učil rytectví, ale již v 15-ti letech využil pomoc jisté paní, žijící z královské penze, se styky s vládními i církevními vrstvami. Přestoupil na katolickou víru a stal se jejím milencem po dobu 15 let. Až do své třicítky střídal s malými úspěchy všemožná zaměstnání, ale s úspěchy u žen různého postavení. Přesto jeho ochránkyně mu dopomohla svými styky k funkci tajemníka francouzského velvyslance v Benátkách, ale za necelý rok se zapletl do tolika skandálů, že byl propuštěn a navíc ještě musel z Benátek prchnout, protože tamní městský senát vydal na něj zatykač. Aby v podobných situacích měl lepší právní ochranu, vrátil se ke kalvínské víře a získal občanství rodné Ženevy. Roku 1745 se oženil s jednoduchou o deset let mladší pradlenou Terezou Lavasseur, která se stala v podstatě jeho celoživotní milenkou a hospodyní. O svou předcházející ochránkyni se přestal zajímat a přesto, že ho nejméně čtyřikrát zachránila před bídou z nesplacených dluhů, její další osud ho nezajímal a v opuštění zemřela na podvýživu. S Terezou měli 5 dětí. S odůvodněním, že tak primitivní žena by je nemohla řádně vychovávat, všechny nechal bezejmenné odnést do domova nalezených dětí, nezaznamenal si ani jejich data narození a jejich další osud ho nezajímal. Ve svých pozdějších knihách, ve kterých vychvaloval své životní úspěchy a obhajoval neřesti mládí, o svém vztahu k Tereze napsal: „Nikdy jsem necítil ani nejmenší záchvěv lásky ...smyslové potřeby, které jsem s ní uspokojoval byly čistě sexuální“. Styky a známosti, které v předcházejících letech získal pomocí své první ochránkyně a v diplomatickém prostředí, dovedně využil k uveřejňování různých úvah o společnosti a tak se dostal i do kruhu předních osvícenců (D.Diderot, F.M.Voltaire a další) i do nejvyšších vrstev pařížské společnosti.

Hvězdná hodina zazářila pro Rousseaua v roce 1750. Francouzská Akademie vypsalá soutěž na téma „Přispěl pokrok věd a umění ke zkáze, nebo k zušlechtění mravů ? “ Odborníci se dodnes rozcházejí

v názoru, zda to byly R. zkušenosti, získané možností poznat různé typy lidí a z různých vrstev společnosti, včetně výsledků diskusí mezi osvícenci anebo zda to byl záblesk intuice a inspirace. Jisté je, J.J.R. správně odhadl, že většina bude hájit umění a vědy. Rozhodl se pro důkazy nadřazenosti přírody a instinktů, pro zdůrazňování svobody, pravdy a ctností, které sepsal do díla *Rozpravy o vědách i uměních*. Soutěž vyhrál. Stal se slavným, cesta do aristokratických domů a salónů byla otevřena. Kult, který vznikl s vydáním vítězného pojednání rostl. Využil ho a napsal román *Nová Helois*, s podtitulem *Dopisy dvou milenců*, s mnoha lechtivými pasážemi situací, které sice navenek v závěru knihy odsuzoval, ačkoliv jim předeslal – je to příběh pronásledování, svádění, odmítání a potrestání mladé ženy. Pozdější literární kritika hodnotí román jako : dílo napsané s mimořádnou obratností tak, aby apelovalo jak na chlípné záliby čtenářů, především žen – zvláště na rozrůstající se vrstvu žen středního stavu – tak na jejich smysl pro mravnost. Text je na svou dobu často odvážný, ale závěrečné poselství je velice slušné. Pařížský arcibiskup ovšem odhalil podstatu hned po jejím vydání a knihu charakterizoval jako: podávání jedu chytře, ačkoliv navenek ho odsuzuje. Zákazem prodeje a dalšího vydávání knihy však přispěl k jejímu rozprodání a zhotovování pokoutných kopií. Rousseauův kult rostl a vrcholil 1762 vydáním knihy *Emil čili o výchově dětí*. V ní podstatně rozšířil své původní názory o působení přírody na člověka (z předcházejícího vítězného pojednání), rozšířil jí o myšlenky nadřazenosti citů nad rozumem, o významu přirozeného chování, jako protikladu ke společenským normám šlechty. To vše začal také okázale uplatňovat ve svém oblečení a chování, pro šlechtu se stal zajímavějším, nazvala ho „inteligentním lidským divochem“ . Pojednání o výchově je nevysvětleným paradoxem při jeho vztahu k vlastním dětem, Mezi vydáváním uvedených děl, významných z hledisek o vztazích příroda-člověk, o instinktech a citech, o zásadách správné výchovy, byl Rousseau ještě hodně aktivní v oblasti politické filosofie (např. spisy *O společenské smlouvě neboli zásady státního práva*, *Rozprava o politické ekonomii*), ale nejvíce času věnoval různým pamfletům

proti svým „nepřátelům“ jimiž se postupně stali nejen jeho bývalí přátelé z řad filosofů a spisovatelů, hlavně však kritici jeho soukromého života, zejména jeho prokázaných nepravd a podvodů, ale i ti, kteří se domáhali svých dlužných obnosů, kteří ochladli v poskytování svých šlechtických sídel a hrazení jeho cestovních výloh (např. pamflet proti D. Humovi má 25 tiskových stran). Nakonec se u Rousseaua začal projevovat zjevný stihoman (paranoia) a sílilo v něm přesvědčení, že je obětí mezinárodního spiknutí, Aby „ všechny své nepřátele usvědčil ze lži!“, sepsal mezi r. 1768 a 1769 svojí autobiografii *Vyznání*, kterou literární historici hodnotí jako sebevychvalující pokus vypovědět celou vnitřní pravdu o lidském životě způsobem, jakým se o to do té doby ještě nikdo nepokusil. Neodvážil se jí vydat, ale předčítal z ní v zimě na přelomu let 1770/1771 v přeplněných salónech. Líčil své neřesti mládí, sexuální i nesexuální povahy, krádeže, lži, podvody. Po každé sebekritice jednotlivých epizod následuje umně předložené ospravedlnění a chvála, jak své nedostatky odčinil ctnostmi, zejména hledáním pravdy a hlubokou starostlivostí o blaho lidu. Nakonec však převážilo znechucení nad mnoha intimitami a zájem o předčítání opadl. Rousseauovy poslední práce *Rozhovory samotného se sebou*, *Dumy osamělého chodce* odrážejí vrcholení paranoie a byly stejně tak jako *Vyznání* zveřejněny až po jeho smrti v roce 1778. Co dodat? Dvě naprosto různé charakteristiky. Podle L.G.Crockera (1974) : Byl to masochista, exhibicionista, neurastenik, hypochondr, onanista, latentní homosexuál postižený typickou obsedantní potřebou nahrazovat původní objekty svých erotických zájmů za jiné, neschopný normální nebo rodičovské lásky, paranoik, narcisistní introvert s prokázaným asociálním chováním, zaviněným jeho nemocí (hypospadie), kleptomán, člověk plný pocitů viny, patologicky bojácný, dětinský, popudlivý a lakomý.

Hraběnka Sophie d' Houdetot, žena o které psal jako o jediné své lásce, vynesla v pokročilém věku tento soud: Byl tak ošklivý, že jsem se ho bála, a láska mu na přitažlivosti moc nepřidala. Ale byl patetickou postavou a já se k němu chovala jemně a laskavě. Byl to zajímavý blázen.

Lev Nikolajevič Tolstoj (1828 – 1910) patří mezi velikány světové literatury. Jeho romány ale i menší literární formy udělaly z Tolstého národního hrdinu, přinesly mu slávu i bohatství, udělaly z něj symbol morální moudrosti. V něm byl sklouben neuvěřitelně hluboký pozorovací talent, jak pro lidi, tak i pro přírodu, se schopností vyjádřit své poznatky, pocity, dojmy textem téměř hypnotické síly. Tolstoj si byl vědom svého mimořádného nadání, ale neplýtvával ním, leč zdokonaloval ho mimořádnou náročností k výsledkům své práce. Těžko si představit, že např. tak rozsáhlé dílo jako je *Vojna a mír* přepracovával sedmkrát, *Anna Karenina* prošla ještě větším počtem úprav a hlavní postavu románu postupně změnil z odsouzení hodné kurtizány v tragickou hrdinku. O podrobnostech Tolstého literární tvorby bylo napsáno mnoho. Pro naše téma je důležité jak a proč se tak nadaný a úspěšný světově známý spisovatel měnil v reformátora společnosti, který si své poslání natolik zveličoval, že ho neuzemnily ani zjevné dílčí neúspěchy, ani kritické připomínky mnoha významných osobností (I.S.Turgeněv, N.S.Někrasov, Maxim Gorkij, T.G.Masaryk).

L.N.Tolstoj pocházel ze šlechtické rodiny, která, jak to bylo v carském Rusku běžné, měla palác v Moskvě, ale vlastnila také zemědělskou půdu i s nevolníky. Hrabě Tolstoj zdědil usedlost Jasnou Poljanu (poblíž Tuly) s 25 hektary zemědělské půdy, koňskou farmou a 300 nevolníky. Původ mu umožnil vstup do šlechtických salónů, mezi přední spisovatele i výtvarné umělce. Tvrdá vůle, touha vládnout a nechuť být ovládán se u něj projevovaly již od mládí. Nadání se také brzy projevilo. Ve 12 letech psal poezii, jako 16 letý byl již přijat na univerzitu, kde studoval orientální jazyky, protože ho lákala diplomatická kariéra. Brzy zájem změnil na studium práva, ale poslušnost univerzitnímu řádu se mu zprotivila, v 19-ti letech odešel do Jasné Poljany a vzdělával se sám. Zemědělství ho nelákalo, toužil po něčem honosnějším, chtěl vyniknout. Vstoupil do armády, šlechtický původ mu zaručoval důstojnickou kariéru. U vojska sloužil 5 let, účastnil se tvrdých bojů na Kavkaze a Krymu. Obrovská vůle

čím dříve postoupit z kadeta k hodnosti důstojníka byla podnětem pro odvahu. Záhy dosáhl hodnost poručíka, co v tehdejší vojenské nomenklatuře bylo již vysoké postavení (velitel-litěnant). Další touhy po získání vyznamenání zmařila jeho nedisciplinovanost. Tolstoj objevil svůj talent spisovatele vstupem do armády, bylo to při cestě k posádce na Kavkaz. Jak píše v deníku – při pohledu na nádheru hor v něm vzplanul nezdolný pud zachytit tu krásu slovy a nějak splynout s jejich majestátností. Vůle splnit tento pocit, spojená s pílí přinesly úspěšný výsledek. Jak sám píše, psal pořád; ve frontové linii, anebo za ní, v přestávkách mezi tím, co proháněl kozácké ženy, hrál a pil. Jeho povídky z vojenského a vesnického života našli ohlas v novinách a časopisech, ale nejvíce zájmu vyvolalo vydání spisku *Dětství*. To byl start, po němž následoval doslova trysk k jeho největším a neslavnějším románům.

Hazardní hry, v nichž byl trvale neúspěšný, ho natolik ovládly, že na splácení dluhů musel prodat část panství. Odchodem z armády se to nezměnilo; silná vůle ho ještě více opouštěla při uspokojování nevybíravých sexuálních choutek. Zajímaly ho prostitutky, kočující cikánky, kozácké ženy, venkovanky. Dvakrát se musel podrobit léčbě pohlavních nemocí. Svému životopisci A.Maudeovi (Londýn 1928 a 1929) uvedl, že bez sexu se nemohl obejít ani v 81 letech. Pouze na svém statku si vybíral hezké nevolnice, s jednou měl syna (1859), vzal si jí do domu jako služebnou, ale dítě neuznal za své vlastní, ani se mu nevěnoval. Dokonce, když později zřídil na svém panství školy a hlásal nutnost vzdělávat vesničany, tak svému nemanželskému synovi neposkytl možnost základního vzdělání. Nejpravděpodobnějším důvodem tohoto chování byl strach z možných pozdějších dědických nároků. Nemanželský syn skončil jako pomocník ve stájích; až když mu bylo 40 let, tak si ho vzal Tolstého syn Alexej za kočího.

Manželství uzavřel L.N.Tolstoj 1868, ve své čtyřicítce. Oženil se s 18 letou dcerou lékaře. Sofia byla prostá, nedospělá dívka, rozpory nedaly na sebe dlouho čekat. Opakované těhotenství (10 krát za 22 let), potraty, smrt tří dětí (přežily 3 dcéry, 2 synové) se projevíly v nechuti uspokojovat manželovy nezřízené choutky a vedly k dalšímu

postupnému odcizení. Jediným poutem zůstal Sofiin obdiv k Tolstého spisovatelskému nadání, takže souhlasila s otrockým přepisováním jeho rukopisů (spíše škrabopisů), také s vědomím, že když manžel píše, tak je snesitelný a současně vydělává peníze. Sofie si totiž dobře uvědomovala jaké ztráty vznikly a dále vznikají Tolstého rozmařilým životem (např. na splácení nových dluhů museli prodat farmu ušlechtilých koní), myslela na budoucnost rodiny.

Vinu za svojí zhýralost svaloval zpočátku na ženy, vyslovoval názor: „Žena je obecně hloupá, ale ďábel jí propůjčuje rozum, když pro něj má pracovat; pak je schopna zázraků myšlení, prozíravosti a stálosti, jen aby udělala něco nechutného.“ Postupně však převládl pocit vlastní viny, zejména pod tlakem výčitek rodiny. Zavrhnul psaní i umění jako takové úplně a rozhodl se odčinit své hříchy velkými morálními činy. Velkoryse, okázale, tak jak probíhala prezentace jeho románů. V té době ruská šlechta a vlastníci půdy vedli vášnivé debaty ohledně zrušení nevolnictví. Se souhlasem, který získal v kruhu svých ctitelů a pochlebovačů (na Jasné Poljaně jim posluhovalo při sedánkách 11 lokajů) se začal ujímat role morálního vůdce. Roku 1881 navštívil chudinskou čtvrt v Moskvě, kde rozdával peníze a naslouchal životním příběhům zbídačených. Po návratu, při večeři o pěti chodech, kterou servírovali lokaji v náprsenkách a bílých rukavicích propukl jeho první záchvat reformátora. Hystericky ječel, že takto lidé žít nemůžou, že se zbaví svého majetku. Uklidněn rodinou a moudrými společníky začal v dalších dnech pracovat na zásadách nového systému dobročinnosti pro chudé. Sám uznal nereálnost vymyšlených aktivit a dostal druhý reformní záchvat, který nazval reformou zemědělství. Aby ho důkladně poznal, aby rozuměl mužíkovi, tak svážel dřevo, vozil hnůj a pomáhal při stavbách vesnických obydlí. Přestal používat šlechtický titul, zakázal ho používat při oslovování své osoby a oblékal se jako mužíci. Šel k ševci na zkušenu, ušil pro rodinu boty z hrubé plsti (všemi odmítnuto), pro sebe holinky. Novináři se mohli přetrhnout v návštěvě Jasné Poljany; příklad ruského šlechtice, světoznámého spisovatele se šířil nejen široou Rusí, ale i Evropou. Činnost mužíka ho zakrátko

omrzela a věnoval se návrhům jak zlepšit zemědělské stroje. Zmatek, který způsobil na panství svým počínáním ubližoval pouze lidem kolem něj, rozvážná Sofia vše urovnávala a střežila chod hospodářství. Tolstoj dlouho nevydržel ani u zemědělské reformy a s novou vervou se pustil do reformy morální a vzdělávací. Začal hlásat nekompromisní pacifismus, bojkot vojenské služby, vegetariánství. Zakládal na venkově školy (dohromady jich bylo 70), sám v Jasné Poljaně vyučoval. Začal také psát učebnice. Sofia dostala nové úkoly – místo románů přepisovala učebnice. Tato práce se jí zprotivila zejména obsahem, kterému z valné části nerozuměla, ale také zkušeností, že z takové práce neplynou do rodinné pokladny peníze, dokonce je odčerpávají. Vzniklé rozepře považoval Tolstoj za hlavní překážku ve svém poslání reformátora a tak došel k závěru, že „manželství je nejen zdroj neštěstí, ale také překážka morálního pokroku“. Z vlastní rodinné tragédie přešel k veřejně hlásaným útokům proti manželství a manželské lásce vůbec. Začal stavět na obdiv oddělení „od lože“; takové vtahování veřejnosti do soukromí Sofia těžce nesla. Poslední hřebík do manželské rakve byl zatlučen. Úplné odcizení měnící se v nenávist nastalo koncem století, kdy se Jasná Poljana změnila na doslova poutní místo. K Tolstému přicházeli lidé, od těch co hledali duševní posilu až po nevléčitelně nemocné, lidé vyhýbající se vojenské povinnosti, potřebtenci, ale i mniši a různí sektáři. Tolstoj radil, kázal, povzbuzoval k šíření svých myšlenek. Za nejnebezpečnější Sofia považovala pochlebovače, neboť tušila, že usilují o majetek. Zjistila, že nejnebezpečnějším pochlebovačem je Vladimír Grigorjevič Čertkov, gardový důstojník ve výslužbě, který se stal Tolstého hlavním důvěrníkem a začal zasahovat i do rodinných záležitostí. Kritická fáze nastala v roce 1910, když Sofia zjistila, že Čertkov se zmocnil Tolstého deníků (zejména těch z mladších let, které mohly být nejvíce kompromitující, čili vhodné k vydírání) a že ho přiměl k sepsání závěti. Tolstoj závěť trvale tajil a měnil místa úschovy svého deníku, co dříve nedělal. Podezírání, hádky, nechutné scény byly na denním pořádku. Tragédie vyvrcholila večer 27. října, když Tolstoj přistihl Sofii při pátrání po závěti ve svých písemnostech.

Rozzuřen sbalil něco ze svých věcí a s křikem „Odcházím navždy“ odešel a odjel vlakem směřujícím na Ural. Pro těžký zápal plic však musel jízdu ve stanici Astapovo 1. 11. přerušit a nemoci podlehl 6. listopadu 1910.

Literární přínos Tolstého je světově uznán. Jeho reformátorská činnost budí rozpaky, někdy i tvrdou kritiku. Dejme slovo T.G.Masarykovi, kritikovi věcnému a shovívavému. „Poprvé jsem jel do Ruska v roce osmdesát sedm a za rok zas. Vyhledal jsem Tolstého; neměl jsem pokdy ho prostudovat četbou tak důkladně jako Dostojevského, tož jsem ho chtěl poznat osobně. Prvně jsem ho navštívil v Moskvě, v jeho paláci. Pamatuju se jako dnes, jak mi skoro s hrdostí ukazoval svou pracovnu: dřevěný selský strop, co by rukou dosáhl, ale ten strop byl dodatečně zadělán do vysoké panské komnaty. V té selské jizbě psací stůl a pohodlné kožené křeslo a divan – do selské jizby se to rozhodně nehodilo. Měl dřevěné švarcvaldské hodiny, honosil se, že stály jen třicet pět kopejek. Chodil v přepásané mužické rubašce a v botách, které si sám šil; to se rozumí, byly špatně šité. Na čaj mne uvedl do panských pokojů – samý červený samet, jak bylo zvykem v šlechtických domech. Paní hraběnka mu přistrčila obvyklé varenije, ale on, jako by to nepozoroval, srkal čaj po mužicku skrze kousek cukru. Po čaji jsme šli do parku; hovořili jsme o Schopenhauerovi, kterému Lev Nikolajevič špatně rozuměl; uprostřed řeči se zastavil jako mužík na mezi a vybídl mě k následování – mně to připadalo chtěné, uměle primitivní, nepřirozené.

Lev Nikolajevič mě pak pozval i do Jasně Poljany. Jel jsem z Tuly kubitkou – před vsí můstek tak rozbitý, že by si koně polámaly nohy; museli jsme objíždět. Před polednem jsem dojel do zámku; řekli mně, že Lev Nikolajevič ještě spí, protože prodebatoval celou noc s Černovem a hosty. Šel jsem tedy zatím do vsi; byla špinavá a ubohá. Před jednou chalupou pracoval mladý mužik; dal jsem se s ním do řeči a vidím, že má pod rozhalenou košilí nějakou vyrážku – příjice. V jiné chatrči jsem našel na peci stařenu ve špíně a bez pomoci, pracující k smrti. Vrátil jsem se k Tolstému; ten den došel k němu mladý Gay,

syn malíře, jeho stoupenec; ten se oprostil tak dalece, že šel k Tolstým z daleka pěšky, protože železnice prý není mužická; přišel tak zavšiven, že se musil honem vykoupat a vydrhnout. Tolstoj sám mi řekl, že pil ze sklenice syfilitikovy, aby mu nedal najevo ošklivost a neponížil ho; na to myslel, ale očistit své sedláky od nákazy, na to ne. A když začal vykládat, že se máme oprostít, že máme žít po mužicku a tak, řekl jsem mu: a co ten váš dům a salón, ta křesla a divany? A co ten bídny život vašich sedláků? To je oproštění? Vy sic nepijete, ale kouříte cigaretu za cigaretou; když askeze, tož důsledná. Mužik žije chudě protože je chudý, ale ne proto, aby byl asketou. A řekl jsem mu, co jsem viděl v jeho vsi, ten nepořádek, nemoci, špínu a to všecko. Pro boha dobrého, to vy nevidíte? Vy, takový umělec, neumíte to pozorovat? Šít si sám boty, chodit pěšky místo jezdit vlakem, to je jen maření času; co lepších věcí by se za tu dobu dalo udělat! Citoval jsem mu anglické přísloví: Cleanliness is godliness, a naše české: čistota půl zdraví. Zkrátka, nemohli jsme si rozumět. Hraběnka byla rozumná žena, viděla nerada, jak Tolstoj by všechno nerozumně rozdal; myslela na své děti. Nemohu si pomoci, v tom jejím rozporu se Lvem Nikolajevičem jsem dával spíš za pravdu jí. Potřetí jsem navštívil Tolstého krátce před jeho smrtí, roku 1910; to už se vnitřně docela rozešel se ženou. Byl velmi nervózní a neopanoval se. V té době byl u něho a ve vsi lékařem náš doktor Makovický. Byl jednostranně zaujat pro Tolstého a jeho učení; míval za nehem kousek tuhy a tou v kapse do notýsku zapisoval, co Lev Nikolajevič mluvil. Prostota, oprostít se! Můj ty Bože! Problém města a venkova se nedá řešit sentimentální morálkou a prohlašováním sedláka a venkovana za vzor ve všem.

Nejvíce jsme se přeli o neodpírání zlému; nepochopoval, že neběží jen o odpírání násilné, nýbrž o boj proti zlému na celé čáře: neviděl rozdíl mezi defenzívou a ofenzívou; myslel si, že by například tatarští nájezdníci, kdyby jim Rusové neodporovali, po krátkém zabíjení od násilí ustali. Moje teze zněla: Když mě někdo napadne, aby mě zabil, budu se bránit, a nebude-li jiné pomoci, zabiju násilníka; když už jeden ze dvou má být zabit, ať je zabit ten, kdo má zlý úmysl (Čapek K.: Hovory s T.G.M., Praha 1990).

***

Duchovní rozměr vudkraftu byl vždy přitažlivý. Mnohé podněty ke studiu děl významných autorů a k napsání vlastních pojednání, které jsou ve „Svitku“ to potvrzují. Pokud se na tuto cestu chtějí vydat mladí členové kmenů, měli by mít zkušeného rádce, v náčelníkovi, ohnivci apod. Sám literárně a filosoficky zkušený J.Šimsa (náčelník LLM v letech 1924/25) doporučoval „kompas v moři knih“ (Vánoční úvaha o čtení knih, Praha 1946), kterým by měla být přednostně zkušená osoba, jako druhé vodítko mohou posloužit výsledky různých anket. V tomto směru je ovšem zajímavé jeho sdělení, že když byl T.G.Masaryk požádán o seznam svých deseti nejmilejších knih, dlouho s takovým výčtem otálel; prohlédneme-li si ho, tak J.J. Rousseaua tam nenajdeme, od L.N.Tolstého doporučuje Vojnu a mír, žádný z jeho reformátorských spisů.

Požadavek souladu mezi napsaným slovem, radou, názorem autora a jeho životem nemá absolutní platnost, velikost a krásu díla nesníží. Je však vodítkem pro objektivnější pohled, pro lepší pochopení autora i díla a ochranou před pozdějším rozčarováním.

Migisi

*To nebezpečí je nejvyšší,
nad nímž se žádné oko nezrosí,
kdy duše mladá sama putuje
jsouc nevědoma cesty nejisté,
zrak jasný denním světlem oslněn
si cestu razí sama, cizinec, -
knih světem.*

*Však pomněte!-svět knih je také svět,
a světáci v něm méně soucitní
a mocnější. Neb zlosynové v něm
jsou okřídlení jak andělé,
a každý muž, jenž tne, je nabroušen
živelným ohněm, aby útočil
na život duchovní.*

E. B. Browningová: Aurora Leigh

Medvědi na Hřmící řece

Začátkem listopadu loňského roku přišla od slovenských bratrů z Liptovského Mikuláše zpráva, že při pravidelných vycházkách na tábořiště u Hřmící řeky objevili medvědí stopy. Skutečnost, že po 45 letech táboření na našem kempu zanechal tam svojí navštívenku medvěd, byla překvapující. Za týden přišla ze Slovenska vysvětlující zpráva. Vzhledem ke stávajícímu počasí, kdy vlastně stále přetrvávalo indiánské léto, medvědi z lokality Západních Tater – Tichá a Kôprová dolina- dosud nezalehli k zimnímu spánku. Borůvky a brusinky dávno vzaly za své a tak nastala medvědí migrace za náhradní potravou. Tuto mimo jiné našli i na dosud nesklizeném kukuřičném poli nad naším táborem. Podle očitých svědků sedm medvědů postupně sklízelo kukuřici s náramným apetitem. Tato jejich činnost však vyvolala vrásky pribylinským romským občanům, kteří po dlouhá léta považují kokavská pole za svoji samoobsluhu a teď taková konkurence !

Poslední zpráva oznámila, že v lednu nastalo konečně zimní období a zřejmě spokojená medvědí skupina se vrátila do své doliny k přezimování.

Do táborové kroniky tak přibude záznam o mimořádné medvědí návštěvě.

THUNDERBIRD CAMP - Liška

MARTINKA

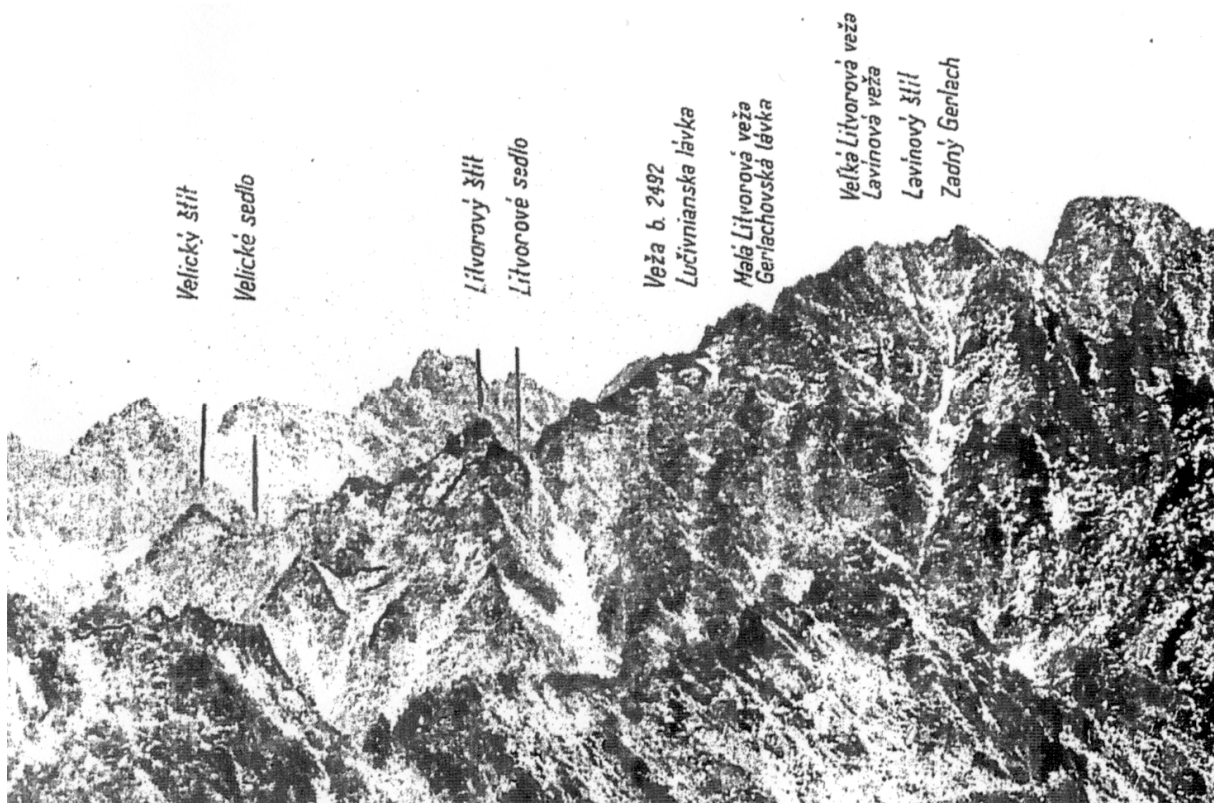
V předcházejícím čísle Hlasatele bylo slíbeno, že horolezecký přechod od sedla Polský hřebeň na vrchol Gerlachovského štítu bude popsán podrobněji. Tuto bez nadsázky velkolepou hřebenovou túru přes 9 vrcholů s nadmořskými výškami od 2300 do 2654 m a přes 4 sedla první uskutečnil v srpnu 1905 Alfred Martin, čím vlastně také předurčil její jméno. Německý horolezec A. Martin navštěvoval v letech 1905-1908 univerzitu ve Wroclawi, takže Tatry se staly po Alpách jeho oblíbeným cílem. Mimo této hřebenovky se zapsal do dějin tatranského horolezectví také několika letními a zimními prvovýstupy a protože o svých výkonech psal do všech předních evropských horolezeckých časopisů značně též přispěl k lepší informovanosti o Tatrách.

Martinka je túrou v rozmezí I. až II. stupně obtížnosti, několik krátkých úseků III.stupně obtížnosti lze po úbočí obejít. Na celý přechod od Polského hřebene po sestup k Batizovské prábě potřebujeme 6-7 hodin. Doporučuji dobře prostudovat horolezeckého průvodce; při náhlém zvratu počasí, anebo při nehodě potřebujeme znát sestupové trasy, které v mnoha případech nepřekračují první stupeň obtížnosti. Pokud nad Tatrami vládne stálé, pěkné počasí, tak nepospíchejme. Vždyť nejde jen o horolezecký výkon ! Scenerie, jak při pohledu na sousední tak i na vzdálené vrcholy a hřebeny, anebo do nejvyšších pater hlubokých dolin, zejména na severní straně, jsou nezapomenutelné.

Na túru jsme se vydali s manželkou Libuší v polovině září; dny jsou sice kratší, ale období bouřek je za námi, takže při včasném nástupu lze túru časově dobře zvládnout. Měli jsme za sebou již dva týdny horolezecké aktivity, takže jsme byli dobře „rozcvičení“. Proto jsme si zvolili náročnější program a časový rozsah túry jsme při plánování zdvojnásobili. Libuše dělala soupis vegetace nad nadmořskou výškou 2300 metrů a mimo to jsme chtěli provést ještě několik barometrických měření výšek. V horolezeckém průvodci bylo uvedeno: › Hřebeň Litvorových věží. Úsek zubatého hřebenu od bezejmenné štrbiny mezi Zadním Gerlachem a Velkou Litvorovou věží a Litvorovým sedlem. Rozeznáváme Velkou Litvorovou věž, Gerlachovskou lávku, Malou Litvorovou věž, Lučivnianskou lávku a Věž

b. 2492 m. Na podrob.mapě 1:25000 je kotou 2492 m mylně označen aspoň 2600 m vysoký Lavínový štít v S hřebenu Zadního Gerlachu ‹. To byla pro nás výzva k měření a přesnějšímu pojmenování. Vyrázili jsme za tmy, vyrušený kamzík pod Guľatým kopcom („tradiční“ kamzičí místo pastvy i nocování) na nás zlostně zafrčel ale pod Velickým štítom již laskají sluneční paprsky. Nu a potom jsme lezli, anebo šli, nahoru a dolů. Tak jsme se dostali až k vrcholům, které jsme chtěli změřit. Lavínový štít dostal nadmořskou výšku 2607 metrů a za ním jsme identifikovali ještě jeden výrazný vrchol, vysoký 2600 m, který zpracovatel nového horolezeckého průvodce mistr sportu Arno Puškáš pojmenoval Lavínová veža. Námi změřené výšky byly ověřeny Vojenským topografickým ústavem. Přejít ze Zadního Gerlachovského štítu (2630m) na Gerlachovský štít (2654m) přes hluboký Tetmajerov prielom (nadm.v. 2593 m) je sice lezecký bonbónek, ale vychutnali jsme si ho co nejrychleji. Počasí se nápadně zhoršovalo. Rychle jsme sestoupili Batizovským žľabom k Batizovské próbě a při sestupu jejím úzkým komínem, zajištěném řetězi jsme si pochvalovali rukavice, ráno prozíravě strčené do batohu. Sněhovými krupkami obalené řetězy byly kluzké a nepříjemně studené.

Migisi

JAK DÁL

Pokračujeme v úvahách George Hoffmana o třetím tisíciletí z 23.čísla Hlasatele. Vzhledem k tomu, jaká důležitá témata zaplnila čísla 24 a 25, tuto přestávku jistě uznáte za nutnou.

Je omylem představa, že člověk vyváží nedostatek pohybu tím, že bude jíst „zdravá jídla“. Místo zatracování nebezpečných jídel je vhodné jíst vyváženou stravu obsahující všechny potřebné živiny, minerály, vitaminy i vlákninu. Hlavní nebezpečí není v jídle, je v nedostatku pohybu a v přejídání. Optimismus, dobrá nálada, vnitřní pohoda, zdravý pohyb, rozumná životospráva, to je špičková prevence pro zajištění zdraví, pro udržení dlouhodobé výkonnosti, pro získání trvalého úspěchu.

Úspěch v zaměstnání nebo při podnikání dává pocit spokojenosti, sebejistoty. Najednou přichází šok: ztráta práce, krach firmy. Je nutné začít znovu. Hledat, jak si zajistit existenci. Na člověka začíná doléhat řada negativních vlivů. Pocit nejistoty, ztráta sebedůvěry. Pocit nespravedlivosti, že to nepostihlo méně schopné. Tíživá finanční situace a přemýšlení o dříve promarněném čase. Při problémech nemá nikdy smysl zabývat se minulostí. Je to již jedno. Je nutné odpoutat se od toho, co bylo, to je vždy zničující zátěž, která zbrzdí nebo znemožní zajištění existence nové. Je nutné odpoutat se i od každého „kdyby“, je to stejně neúčelné a nesmyslné.

Dítě nepotřebuje mít ve svých rodičích kamarády. Naopak. Rodiče by měli být garancí spolehlivosti, jistoty. Vzor, který působí svým příkladem. Rodiče by měli být autoritou, která citlivě, trpělivě rozumně, ale důsledně a důrazně vychovává dítě, rozvíjí jeho schopnosti a znalosti, dává mu pocit bezpečí, klidu, sounáležitosti, pohody; autoritou, která vytváří v rodině optimistické a příjemné prostředí.

Většina lidí ztrácí soudnost při posuzování vlastností, schopností, znalostí i chování vlastních dětí. Je také nekritická ke způsobu své výchovy. Nutí děti i k vyplňování svých osobních nesplněných přání a představ, touží, aby pokračovaly v „jejich“ díle. Dosti často si není schopna všimnout, že jejich děti jsou jiné, než jsou oni sami, že mají úplně jiné vlastnosti, schopnosti i zájmy.

Ti, kterým rodiče neustále odstraňují z cesty všechny překážky, se v dospělosti budou hroutit pod „nápor“ úplně bezvýznamných problémů. Na nutnost překonávat různé překážky si člověk musí

v rozumné míře přivykat již od dětství. Stres působí nepříznivě nejen na zdravotní stav, ale oslabuje i imunitní systém organismu. Dlouhodoběji trvající stresové situace dokáží úplně ochromit lidskou psychiku, včetně vůle k životu. Uvádí se, že pouze třetina nemocných lidí má potíže neovlivnitelné psychickými faktory.

Před svatbou je dobré si vyjasnit, kde budeme bydlet a z čeho budeme žít. Co nám příjem umožní a hlavně neumožní. Jak se budeme moci zařídit nebo jak a asi na jak dlouho se budeme muset uskrovnit. Je vhodné si pokusně sestavit měsíční rozpočet. Čím větší pomoc od rodičů potřebujeme, tím menší vážnost máme, tím méně jsme samostatní a tak také budeme posuzováni. Tím je větší pravděpodobnost, že nám všichni budou chtít do všeho mluvit a dirigovat nás. Je lepší žít skromně a stát při tom na „vlastních nohách“ než bohatě na cizích. Chceme-li bydlet u jedněch z rodičů, zvažme předem, jak se sneseme, aby soužití nebylo nepřetržitým sledem konfliktů vedoucích k rozvodu. Nejde jen o rodiče, ale i o společně bydlící sourozence.

Při rozvodu se hodně mluví o právu matky, nebo otce na dítě. Advokáti, při vidině palmáře, rádi zapomínají, že to není rozhodující, že nejde o práva rodičů, prosazovaná většinou za cenu rozbití psychiky dítěte. Zde jde o právo dítěte na šťastný, harmonický, klidný vývoj i celý život. Z tohoto pohledu jsou „práva“ rodičů úplně bezvýznamná. Většina lidí se stane tchánem, tchyní, dědečkem, babičkou. Dědečkem a babičkou pro vnoučata, tchánem a tchyní pro partnery svých dětí. V této době již mají velké životní zkušenosti, starší generace proto cítí „morální“ povinnost mladým manželům poradit, pomoci jim, vést je, určovat jim, co je pro ně dobré a co ne. Neuvědomují si, že v takto pojatých vztazích začíná ve skutečnosti i skrytý a nikdy nepřiznaný boj o autoritu, o vlastní uznávání mezi staršími a mladšími manželskými páry. A tento boj o autoritu, o uznání je tím větší, čím více je některý člen staršího manželského páru bezvýznamnější, nebo se tak cítí, čím více je samolibější, čím více touží po uznávání své osoby, tedy svých „neomylných“ názorů. Mladí manželé mají ale již vlastní rodinu, žijí si svůj vlastní život. Uspokojení tchána a tchyně by mělo pramenit z jejich štěstí, z jejich radosti, a ne z toho, že poslouchají rady a nechávají se komandovat.

Žádný člověk nemůže být dobrotivý a milosrdný,
jestliže se dívá na lidské utrpení, kterému může zabránit

Jak dál - koho volit

1. Politiky, politické strany, které věcně, neemociálně zhodnotí stávající stav ve státě, vztahy k zahraničí. Jasně, konkrétně a kontrolovatelně stanoví svoje záměry a cíle, kterých chtějí dosáhnout. Určí způsoby a prostředky pro jejich dosažení. Definují svojí zahraniční politiku.
2. Politické strany, které svůj konkrétní a kontrolovatelně zpracovaný volební program a soubor všech svých předvolebních slibů vydají písmeně tak, aby byly kontrolovatelné v případě, že se tato strana dostane do parlamentu, nebo vlády.
3. Schopné lidi s vysokými znalostmi, kteří mají schopnost reálně posoudit situaci z vnitrostátního i zahraničního hlediska a kteří mají snahu hledat optimální řešení problémů. Lidi, kteří jsou schopni posoudit ekonomické, ekologické a sociální problémy ve vzájemné souvislosti, kteří se nezabývají minulostí na úkor budoucnosti, kteří nejsou zatíženi předsudky, zvyky, dogmaty. Lidi, kteří si uvědomují, že celosvětová populační exploze změní úplně i jejich stát, přestože v něm třeba původní populace stále ubývá.
4. Politické strany, které nenavrhují své členy do politických funkcí za „zásluhy o stranu“.
5. Nevíme-li koho volit, připadá-li nám, že všechny politické strany jsou zkompromitovány, že mají za kandidáty vybrané nereseriovní nebo neschopné lidi, zbývá jediné řešení, volit ty nejméně zkompromitované, nejméně hloupé. Je to sice špatná volba, ale stále lepší, než aby byli zvoleni ti nejhorší, neschopnější, zato schopní úplně všeho.
6. Politiky stran. Strana garantuje prosazování svého volebního programu, „nezávislý“ kandidát kromě své kariéry, bez ohledu na to, co říká, nemůže ve skutečnosti garantovat nic. Politická strana má „váhu“ podle počtu svých poslanců, „nezávislý kandidát“ má „sílu“ svého jediného hlasu. >>! Ale nezávislý kandidát může mít velký význam při komunálních volbách v malých obcích, kde se všichni lidé znají !<<

Dejme se každý na cestu svou aneb orlí péra za vodáctví

Pohled na vodáky, sjíždějící na kanoi Vltavu, anebo Sázavu často zláká romantikou a podněcuje k doplnění naší všestrannosti o vodáctví. Zdánlivě lehká a bezproblémová činnost má ovšem také svá úskalí a nebezpečí. První a bezpodmínečnou podmínkou je dobře ovládat plavání. V některých situacích je důležitější umět dobře plavat, než mít záchrannou vestu, zejména pokud jde o ty často vídané laciné typy vest. Základní znalosti si nejlépe a nejrychleji osvojíme členstvím v některém vodáckém oddíle, absolvováním kurzu. V době internetu není problémem získat informace. Několik hlavních informací získáte:

www.raft.cz / www.krkmag.cz / Informace pro vodáky najdete také na webových stránkách Správ povodí řek: <http://www.povodi...cz>.

Mnohé dobré základní informace o vodáctví jsou v úvodní části vodáckého průvodce *Kilometrůž českých a moravských řek (SHOCart, Zlín, 1998)*. Na webových stránkách najdete informace o nejnovějších příručkách.

Splnění podmínek pro pocty za vodáctví není až tak jednoduché, pokud jde například o vodácké putování anebo sjezdy na divoké vodě. Proto snad bude užitečných několik poznatků.

Absolvování vodáckého kurzu s příslušnými zkouškami je nejlepší možností pro splnění podmínek 1-V-1, V-2, V-5, V-6, V-11; 4-F-7.

Pro pádlování proti proudu (V-4) je vhodná každá větší řeka, dostatečně dlouhý úsek s rychlostí proudu mezi 1-2 m/sek se na ní najde. Pro pádlování proti větru (V-7) jsou v ČR spíše vhodná přehradní jezera, anebo úseky řek nad jezy se vzdutou vodní hladinou, podmínku lze lehce splnit i na velkých širokých řekách, jakou je např. Dolní Morava, a samozřejmě na mnoha velkých evropských řekách (Dunaj, Rýn, Loire, Pád atd.). Na moři lze tuto podmínku také splnit.

Podmínka pádlování na divoké vodě (V-3) není na řekách ČR pro WW3 lehce splnitelná, takových úseků je poměrně málo (např. úsek Stvořidla na Sázavě pouze za povodňových vodních stavů; některé úseky řek v čase vypouštění vody z přehrad, rybníků- většinou v čase

závodů, vodáckých jízd zdatnosti apod., co bývá uvedeno v kalendáři vodáckých akcí a informacích Správ povodí. Viz výše-web). Ideální řekou, jak pro podmínku WW3 a WW4 (za vyšších vodních stavů) je blízká rakouská Salza (Steyerische Salza), na které si lehce splníme také podmínky pro sjetí divokých vod, pro putování. Mnoho dalších (vzdálenějších) rakouských a německých řek tvoří dohromady vodácký ráj, nejen co do možností sjezdů různé obtížnosti a při celoročním dostatku vody, ale i malebností krajiny a s dostatkem kempů. Podrobnosti jsou v bohaté průvodcovské literatuře a na webu. Před termínem výpravy je dobré, podívat se do tamějších kalendářů. Prodloužené víkendy (někdy od čtvrtka do pondělka) využívá značné množství vodáků, řeky a tábořiště ztrácejí v tom čase část svého půvabu. Super ideální podmínky pro všechny aktivity od V-3 po V-10 jsou v jižní Francii, na řece Gyronde – tábořiště u obce Les Vigneaux (lé viñó), pod městem Briançon (mapa 1:100.000, list 54/Gap,Grenoble, v tzv. zelené serii-Serie Verte). Jedná se skutečně o přírodní tábořiště; jedinou vybaveností je umyvárna a hygienická zařízení; pro parkování aut tam jsou místa, vlastní táborové louky jsou mírně členité, takže v některém období nevidíte na sousední stan. Zájemci o lezení jsou také uspokojení, nad obcí je „via ferrata“. Pod Briançon se horské bystřiny spojí ve velkou řeku Durance, která má nejen své kouzlo scenerií po obou březích, ale je vhodná i pro putování. U města Embrun vtéká do velkého přehradního jezera, do kterého ústí další vodácky a scenericky nádherná řeka Ubaye. Ke všem uvedeným přednostem řek a krajiny nutno uvést, že počasí je v této oblasti, zejména v letním období stálé. Briançon se pyšní tím, že má průměrně 300 slunečných dní v roce.

Zakarpatská Ukrajina, Rumunsko, Švédsko, Norsko, severní Itálie rovněž nabízejí mimořádně zajímavé řeky. Pro 140-150 km dlouhé vodácké putování nutno uvést Dunaj, Tagliamento, Czarnou Hanczu, zejména proto, že také umožňují táboření v malebném prostředí. Opisy některých řek byly v Hlasatelích č.4 a 5/98.

Migisi

ZÁSADY KLUBU PŘÁTEL DOBRÉ POHODY (ZATÍM ODTAJNĚNÉ)

1. Nic není problém
2. Udržujte trvalý úsměv
3. Každý den ráno, když se probudíme, vzpomeňme a těšme se na to, co pěkného nás může potkat
4. Buď připraven! Každý den na každého z nás čeká aspoň jeden hňup, připravený kazit nám dobrou náladu
5. Pamatujme, že byl objeven nový druh volů, který nemá rohy
6. Nenechte se vytočit
7. Změna počasí k horšímu nemusí být důvodem změny nálady k horšímu
8. Každá špatná zpráva zabírá v mozku místo zprávě dobré
9. Chceš-li říct tvrdá slova, ulož je přes noc do ledničky
10. Nezapomeňte se aspoň třikrát denně upřímně pochválit. Nikdo jiný to za vás neudělá tak často a tak hezky.

OSVOJTE SI ZÁSADU SEDMI -N-

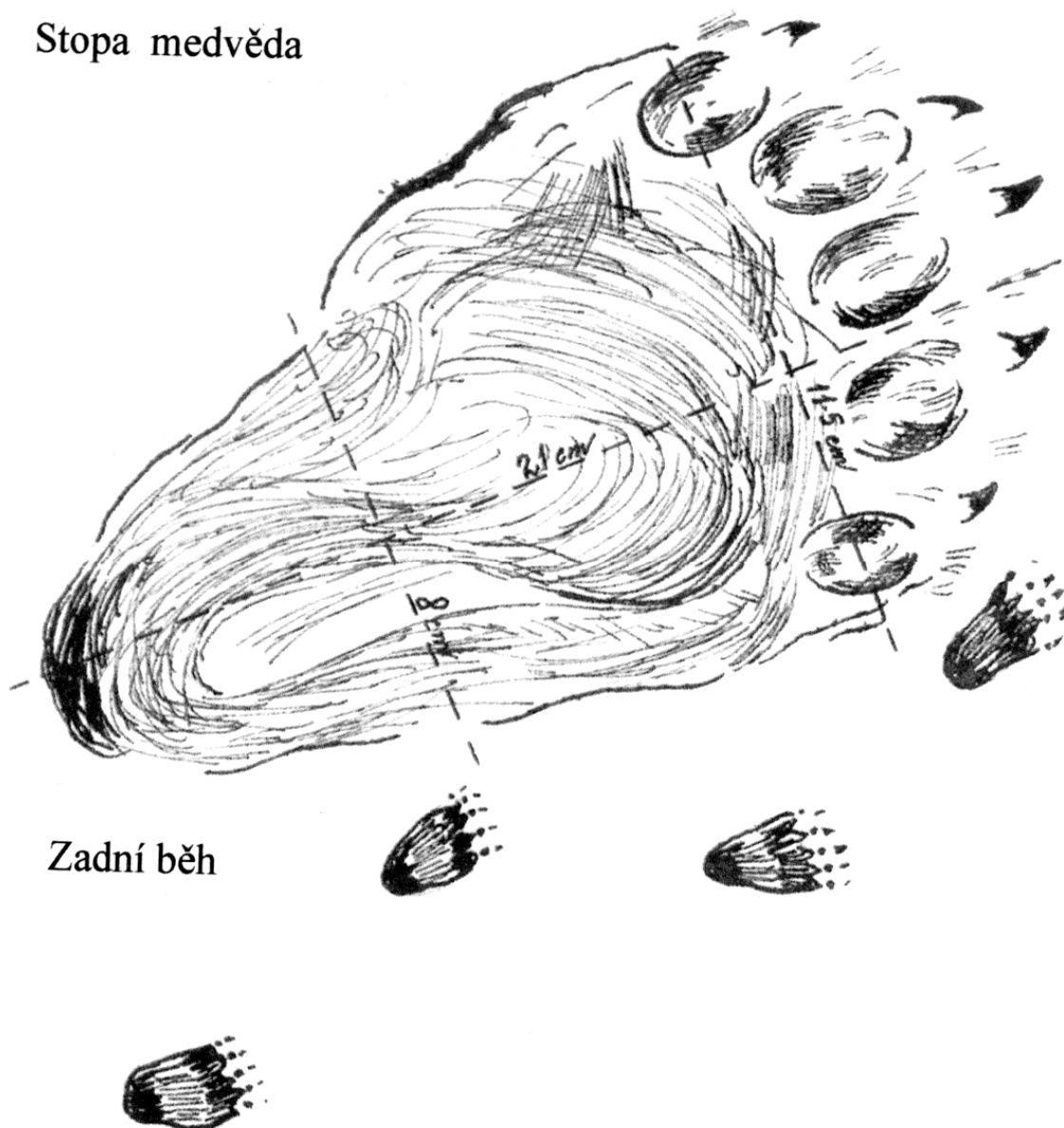
♥ NÁS NEMŮŽE NIKDO, NIKDY, NIKDE, NIČÍM, NAŠTVAT ♥

*SLEČNO, SLEČNO, VY SE MRAČÍTE,
ŽE PO CELÝ DEN VÁM PRŠELO,
CO BY MĚLA ŘÍKAT TAMHLETA MALÁ JEPICE,
KTERÉ PRŠELO PO CELÝ ŽIVOT ?*

Jaroslav Seifert: Na vlnách T. S. F.

Stopa medvěda

Zadní běh

Hlasatel – občasník, vydávaný kmenem LLM Wahpeton v Praze.
Určeno pro vnitřní potřebu a pro zájemce z jiných kmenů LLM.
Za obsah článku odpovídá autor. Texty nejsou jazykově upravovány.
Kontaktní adresa: Jiří Pacl, Želivská 341, 394 46 Červená Řečice.
Telefon: 564 405 027

Měsíc vydání: Květen 2007

Zadní strana: Romantika při ústí Jihlavy do Dalešického jezera

